

STICHTING WAARHEID

Aanpak Problematische Jeugdgroepen

Doelgroep

- ✓ overlastgevende jeugdgroepen
- ✓ hinderlijke jeugdgroepen
- ✓ risicjongeren

Domein

- ✓ wijk/buurt
- ✓ school

Focus

- ✓ verminderen overlast/onveiligheidsgevoelens
- ✓ preventie criminaliteit- afglijden criminele carrière
- ✓ perspectief bieden jeugd; zinvolle dagbesteding
- ✓ sociale cohesie

Aanpak

- ✓ rolmodellen
- ✓ samenwerking instanties coördineren
- ✓ intensieve begeleiding

Meerwaarde

- ✓ duurzame & effectieve resultaten
- ✓ ervaringsdeskundig & passie
- ✓ schakel tussen jeugd & instanties
- ✓ verbinding zorg, werk, school
- ✓ outreachend

Werkzame elementen

- ✓ observerend leren van gedrag
- ✓ self-efficacy
- ✓ weerbaarheid
- ✓ werkbegeleiding
- ✓ sociale cohesie
- ✓ voorlichting

Problematische jeugdgroepen binnen uw gemeente

Een groep hangjongeren kan voor veel overlast zorgen. Mensen binnen de wijk voelen zich hierdoor onveilig. Niet alleen de onveiligheidsgevoelens van uw burgers zullen toenemen, ook de financiële schade kan oplopen wanneer het probleem niet juist en tijdig wordt aangepakt.

Wat kan Stichting W. voor uw gemeente betekenen?

De Shortlist methodiek geeft een eerste indicatie van het type probleemgroep: hinderlijke-, overlastgevendende- of criminele- jeugdgroep. Aan de hand hiervan prioriteert u als gemeente de groepen. Vervolgens is het van belang om de groep verder in kaart te brengen aan de hand van een netwerkanalyse. Stichting W. kan deze netwerkanalyse op korte termijn uitvoeren waardoor snel een beeld ontstaat van de groepsdynamiek en de problematiek van de individuele leden.

Maatwerk

Wanneer de groep goed in kaart is gebracht kan Stichting W. door een unieke aanpak zorgen dat de overlast aanzienlijk wordt teruggebracht en jongeren weerhouden van een crimineel pad. Deze jongeren krijgen weer kans om een toekomst op te bouwen en hiermee wordt de (im)materiele schade veroorzaakt door ongewenst gedrag beperkt. Om de problematiek effectief aan te pakken dient allereerst te worden begrepen hoe criminaliteit binnen jeugdgroepen ontstaat en welke invloeden een belangrijke rol spelen in het ontstaan en de ontwikkeling van crimineel gedrag. Stichting W. richt zich op de belangrijkste risicofactoren die samenhangen met delinquent (groeps)gedrag.

Ontstaan en ontwikkeling van crimineel gedrag

Gebleken is dat het aantal delinquente vrienden dat een jongere heeft, de grootste voorspeller is voor crimineel gedrag. Hoe meer risicofactoren (zoals bijvoorbeeld ook een onstabiele thuissituatie) een jongere heeft, hoe groter de kans is op het ontwikkelen van probleemgedrag. Belangrijk is dus om deze risicofactoren zoveel mogelijk in te perken en veel aandacht te besteden aan beschermingsfactoren, zoals het hebben van een opleiding/baan of het vergroten van het pro-sociale netwerk.

Jeugdcriminaliteit & groepsdruk

Juist tijdens de adolescentie speelt groepsdruk een zeer grote rol binnen vriendschappen. Wanneer een jongere niet bestand is tegen deze groepsdruk kan hij zich mee laten slepen in delinquent gedrag. Delinquente vrienden en groepsdruk zijn dan ook grote risicofactoren voor het ontstaan en ontwikkelen van delinquent gedrag.

De focus bij de aanpak van jeugdcriminaliteit moet daarom liggen op:

- Preventie dient in een zo vroeg mogelijk stadium plaats te vinden;
- Bestaande risicofactoren moeten worden aangepakt, beschermingsfactoren uitgebreid;
- Preventie dient binnen meerdere domeinen te worden ingezet (buurt/school/gezin);
- Ketensamenwerking is van essentieel belang;
- De aanpak moet effectief zijn;

Waarom rolmodellen inzetten bij de preventie van crimineel en/of overlastgevend gedrag?

Het Actieprogramma Risicojeugd en Jeugdgroepen van het Ministerie van Veiligheid & Justitie onderstreept het belang van de inzet van rolmodellen bij de aanpak van jeugdcriminaliteit en problematische jeugdgroepen. Dat positieve rolmodellen van onschatbare waarde zijn blijkt ook uit een recente studie van het WODC. Zij concluderen dat uit divers wetenschappelijk onderzoek blijkt dat interventies gericht op risicojongeren effectiever zijn wanneer zij positieve rolmodellen centraal stellen. De verwachting is dat niet alleen de effectiviteit toeneemt, maar ook de duurzaamheid!

Bij preventie van criminaliteit is het van belang om de invloed van risicofactoren, zoals delinquente vrienden of psychosociale problemen, te verzwakken en de invloed van beschermingsfactoren, zoals hechte relaties of het hebben van werk, te vergroten. Juist risicojongeren hebben vaak geen 'goed voorbeeld' in de omgeving, de inzet van een getraind rolmodel met de juiste vaardigheden is dus essentieel om de jongeren hierin te ondersteunen!

Een rolmodel kan een jongere ondersteuning bieden bij het vinden van werk of een opleiding en geeft tevens morele steun & coaching waardoor de jongere zelfverzekerder wordt en groepsdruk kan weerstaan. Daar waar het de jongere vaak zelf ontbreekt aan vaardigheden, kennis en/of mogelijkheden, kan een rolmodel de uitkomst bieden om (verder) afglijden naar een criminele carrière tegen te gaan. Om de groepsdynamiek op een positieve manier te verstevigen en te verduurzamen wordt ook een aantal jongeren binnen de groep omgevormd tot rolmodel.

Stichting W. richt zich dus met name op hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen, om afglijden naar een criminele carrière tegen te gaan. De rolmodellen hebben hier een coachende rol. Daarnaast geeft Stichting W. ook preventieve workshops waarbij schoolgaande jongeren worden geconfronteerd met de consequenties van criminaliteit, maar ook andere onderwerpen (alcohol-of drugsgebruik, radicalisering) komen hier aan de orde. De rolmodellen (ervaringsdeskundigen) worden dus ook ingezet om voorlichting te geven op een manier die aansluit bij de belevingswereld van de jongeren.

Wat is de meerwaarde van de aanpak van Stichting W.?

Een rolmodel zorgt voor positieve gedragsbeïnvloeding in de sociale omgeving van risicojongeren waardoor bescherming wordt geboden tegen verleidelijke invloeden vanuit het straatleven. Stichting W. richt zich niet alleen op de inzet van rolmodellen, zij coördineert ook een intensieve communicatie en samenwerking tussen ketenpartners en andere betrokken partijen (zoals ouders of buurtbewoners). De kracht van de methodiek ligt in de manier waarop contact wordt gelegd met de jongeren. Doordat de rolmodellen 'ervaringsdeskundig' zijn, tonen zij oprechte betrokkenheid, op basis waarvan een solide vertrouwensband wordt gecreëerd. Vanuit deze vertrouwensband ontstaan positieve veranderingen. Bovendien is de aanpak van Stichting W. intensief en consequent en slaat zij op deze manier een brug tussen jongeren en hulpverlenende instanties.

Is de aanpak van Stichting W. effectief?

Het is *evidence based* dat een pro-sociaal rolmodel een effectieve en duurzame gedragsverandering teweeg kan brengen bij delinquente jongeren. Het rolmodel draagt bij aan een positieve ontwikkeling van de jongeren, zowel direct (toeleiden naar werk/opleiding) als indirect (motivatie/zelfvertrouwen). Gebaseerd op literatuuronderzoek & resultaten uit de praktijk kan de aanpak van Stichting W. als zeer kansrijk worden beschouwd.

Waarom moet een goed rolmodel voldoen?

Rolmodelschap heeft enkel een positief effect op delinquente jongeren wanneer het rolmodel aan een aantal elementen voldoet. De belangrijkste kenmerken betreffen:

- Jongeren moeten zich kunnen identificeren met het rolmodel;
- De jongere moet het gevoel hebben dat hij wordt gezien, erbij hoort en ertoe doet;
- Het rolmodel moet de jongere begeleiden, ondersteunen en helpen om een positieve gedragsverandering teweeg te brengen, door grenzen te stellen en perspectief te bieden;
- Het rolmodel met zijn informele gezag moet in ieder geval kunnen samenwerken met het formele gezag;
- Het rolmodel biedt ondersteuning en bouwt een (effectieve en duurzame) vertrouwensrelatie op met jongeren;
- Het rolmodel moet dicht bij de jongere staan;

Wat zijn de resultaten van de aanpak in de praktijk?

Stichting W. heeft in 2012/2013 een pilot gedaan in Zoetermeer. De volgende resultaten zijn behaald:

- Een vermindering van overlast in de wijk;
- Een afname van onveiligheidsgevoelens van bewoners in de wijk en meer sociale cohesie;
- Een groot gedeelte van de jongeren heeft werk of is bezig met een opleiding;
- Een verbetering van het contact tussen de jongeren, buurtbewoners en instanties;

